

Dbajmy o środowisko naturalne

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europa Inwestująca w Obszary Wiejskie.

Operacja pn. „Rekreacja i integracja – Morwowy Zakątek w Pogórze”
współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej
w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Projekt realizowany przez Stowarzyszenie Odnowa Wsi Pogórze

Partnerstwo Borów Niemodlińskich

ul. Rynek 52

49-100 Niemodlin

www.boryniemodlinskie.pl

www.facebook.com/partnerstwo.borowniemodlinskiach

Partnerzy:

Gmina Strzeleccki, Gmina Dąbrowa,
Gmina Komprachcice, Gmina Łambinowice,
Gmina Niemodlin, Gmina Prószków,
Gmina Tułowice, Gmina Biała

Dlaczego powinniśmy dbać o środowisko?

- zmiany klimatyczne mogą oznaczać koniec życia na naszej planecie

- flora i fauna są zagrożone wyginięciem, niedługo już możemy nie mieć gdzie wypoczywać

- utrzymanie dobrej jakości gleb, nawożonych naturalnymi nawozami, warunkuje przyszłe plony oraz jakość spożywanego przez nas pokarmu

- dziura ozonowa to brak ochrony przed szkodliwym promieniowaniem słonecznym

- dużo lepiej żyje się w czystym otoczeniu

- woda pitna wkrótce stanie się dobrem luksusowym

- nieskażona przyroda przyciąga turystów, jej ochrona gwarantuje atrakcyjność wielu odwiedzanych miejsc

- skażenie środowiska i zanieczyszczenie atmosfery wpływa na nasilające się alergie

- wycinanie lasów oznacza dla nas mniej tlenu w powietrzu i coraz więcej chorób układu oddechowego

Jak dbać o środowisko naturalne?

**Często sądzimy, że nasze indywidualne działania nie mają żadnej mocy sprawczej.
A to nieprawda!
Okazuje się, że nawet małe codzienne wybory mają znaczenie i zrobią różnicę!**

Na kolejnych stronach dowiesz się, co możesz zrobić dla środowiska.

Segreguj odpady!

Statystyczny Polak wytwarza około 350 kg odpadów rocznie! Ich segregowanie to zatem jeden z kroków w drodze do ochrony środowiska. Segregując odpady, nie tylko odzyskujemy cenne surowce i ograniczamy ilość odpadów, ale zmniejszamy także ilość energii potrzebną do wyprodukowania nowych przedmiotów.

Segregując odpady, pamiętaj o tym, aby trzymać się zasad:

PAPIER – zginiataj opakowania, oszczędzaj miejsce do segregacji!

METAL I TWORZYWA SZTUCZNE – nie mieszaj frakcji odpadów!
Części z różnych materiałów wyrzucaj oddzielnie.

Nie wyrzucaj do śmieci opakowań po farbach czy rozpuszczalnikach.

Do pojemnika BIO nie należy wrzucać resztek mięsa – nawet ugotowanego.

Zużyte baterie umieszczaj w specjalnie oznaczonych do tego celu miejscach.

ZMIESZANE – wrzucaj tylko te odpady, które nie podlegają selektywnemu zbieraniu.

SZKŁO - opróżnij pojemniki z zawartości przed wyrzuceniem.
Nie musisz ich myć i odrywać etykiet.

Wystarczy jeden zatłuszczony ręcznik papierowy, aby zepsuć całą partię papieru.

BIO – nie wyrzucaj bioodpadów w torebkach plastikowych, wrzucaj je do kosza luzem.

Do pojemnika na szkło wyrzucaj tylko słoiki i butelki. Potłuczone talerze, szklanki, kieliszki czy nawet pojemniczki po świeczkach powinny się znaleźć wśród odpadów zmieszanych.

Reguł jest wiele, jednak nie są trudne do przyswojenia. Jeśli nauczysz się ich raz, segregacja po paru dniach będzie przebiegać dużo sprawniej, aż w końcu odruchowo zaczniesz robić to prawidłowo.

Co możesz zrobić dla środowiska?

Ogranicz zużycie plastiku i papieru:

✓ kupuj artykuły w szkle

✓ nie używaj jednorazowych toreb foliowych

✓ na zakupy zabieraj ze sobą torby materiałowe

✓ używaj butelek zwrotnych, szkło wyrzucaj do specjalnie oznaczonych pojemników

✓ zamień wodę butelkowaną na wodę z kranu

✓ kupuj produkty wykonane z surowców wtórnych

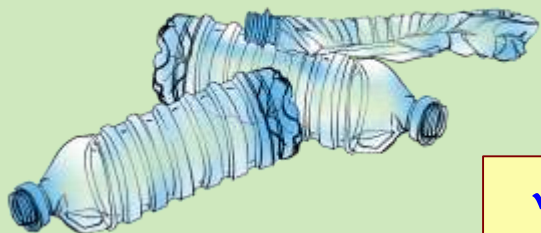
✓ wybieraj rachunki oraz faktury w wersji elektronicznej

✓ nie drukuj, jeśli nie musisz albo drukuj dwustronnie

✓ kupuj produkty na wagę

✓ czytaj książki i gazety w wersji elektronicznej

✓ kupuj produkty w opakowaniach nadających się do recyklingu lub w opakowaniach wielokrotnego użytku

Oszczędzaj energię elektryczną!

Mądre gospodarowanie energią elektryczną jest zarówno ekologiczne, jak i ekonomiczne.
Wystarczy tylko wypracować odpowiednie nawyki.

Co możesz zrobić dla środowiska?

- kupuj energooszczędny sprzęt AGD

- wymień żarówki na energooszczędne

- wyłączaj sprzęt, z którego nie korzystasz

- wyłączaj światło po wyjściu z pomieszczenia

- włączaj pralkę i zmywarkę wtedy, gdy urządzenia są pełne

- zamontuj na kaloryferach termostaty

- nie zostawiaj urządzeń w trybie standby

- staraj się maksymalnie wykorzystywać światło dzienne

- dostosuj temperaturę w pomieszczeniach do potrzeb - optymalna wynosi 20–21 stopni Celsjusza

- oświetl ogród za pomocą lamp solarnych

- wyłączaj systemy grzewcze podczas wietrzenia

- wykorzystuj odnawialne źródła energii

- na zewnątrz budynku oraz na elewacji postaw na lampy z czujnikiem ruchu i zmierzchu

Oszczędzaj wodę!

Zasoby wody są na wyczerpaniu. Najwyższy czas, aby zacząć ją oszczędzać.

Co możesz zrobić dla środowiska?

➤ zakręcaj kran przy myciu zębów

➤ wykorzystuj wodę ponownie – wodą po płukaniu warzyw lub gotowaniu makaronu możesz podleć kwiatki

➤ kontroluj szczelność instalacji i kranów

➤ oszczędzaj wodę przy zmywaniu – nie myj naczyń pod bieżącą wodą

➤ zbieraj deszczówkę

➤ kupuj sprzęty oszczędzające wodę

➤ włączaj pralkę i zmywarę wtedy, gdy urządzenia są pełne

➤ ogród podlewaj późnym wieczorem lub wczesnie rano

Pamiętaj, że oszczędność wody to także oszczędność energii.

Do jej oczyszczenia, podgrzania czy dostarczenia do kranów również potrzebna jest energia elektryczna. Jest ona potrzebna również w procesie oczyszczania ścieków.

Oszczędzaj na ogrzewaniu!

Ogrzewanie budynków generuje dużą ilość gazów cieplarnianych.
Efektywne ogrzewanie pozwoli zużyć mniej energii i surowców naturalnych, co również pozwoli chronić klimat.

Co możesz zrobić dla środowiska?

- zaopatrz bieżącą instalację w urządzenia do zarządzania ogrzewaniem (sterowniki do grzejników, ogrzewania podłogowego)

- regularnie kontroluj stan urządzeń grzewczych (przeeglądy i konserwacja zwiększają wydajność i żywotność urządzeń)

- oszczędzaj wytworzone ciepło (uszczelnij okna i drzwi, nie zastawiaj grzejników meblami, rozsuń zasłony w oknach w ciepłe dni, zamykaj drzwi pomiędzy pomieszczeniami)

- dostosuj temperaturę w pomieszczeniach do potrzeb

Wybieraj transport przyjazny środowisku!

Co możesz zrobić dla środowiska?

— staraj się poruszać pieszo, rowerem lub hulajnogą, a nie samochodem
(jest to zdrowsze i bardziej ekonomiczne)

— korzystaj z transportu publicznego

— wybieraj transport pociągiem zamiast autobusem czy samolotem
(samoloty emitują duże ilości CO₂;
komunikacja lotnicza stanowi najszybciej rosnące źródło emisji CO₂)

— jeżdżąc do pracy samochodem, staraj się zabierać również inne osoby

— kupując nowy samochód, zwróć uwagę na informacje dotyczące emisji CO₂
- transport przyjazny środowisku: samochody elektryczne lub hybrydowe

— umiejętnie korzystaj z samochodu, pozwoli to na znaczne oszczędności zużycia paliwa, czyli mniejszą emisję CO₂
(w trakcie jazdy nie przyśpieszaj i nie hamuj gwałtownie; wyłącz silnik podczas postoju; zdejmij z samochodu bagażnik, jeśli z niego nie korzystasz)

Świadomie rób zakupy!

Szacuje się, że przeciętna polska rodzina każdego roku wyrzuca jedzenie warte nawet 3 000 zł.

Nie wyrzucaj – daj drugie życie!

Co możesz zrobić dla środowiska?

wybieraj produkty lokalne i sezonowe, dzięki temu ograniczysz energochłonny transport

kupuj tylko tyle, ile dokładnie potrzebujesz

wybieraj produkty trwałe i wysokiej jakości tak, aby służyły Ci jak najdłużej

zwracaj uwagę na terminy przydatności do spożycia i daty minimalnej trwałości

nie marnuj żywności – stosuj zasadę 4P!
(planuj posiłki – rób listę zakupów, przechowuj właściwie, podziel się żywnością,
przetwarzaj w pierwszej kolejności żywność o zbliżających się terminach przydatności do spożycia)

zamiast wyrzucać:

- wymień,
- napraw,
- sprzedaj
- oddaj potrzebującym

kupuj odpowiedniej wielkości opakowania

wybieraj produkty jak najmniej opakowane lub bez opakowania

umów się z przyjaciółmi by na zmianę kupować np. czasopisma, książki

sprzęt typu kosiarka, wiertarka itp. kupuj „na spółę” ze znajomymi